

نخستین صندوق ساخت هنرمندان ایرانی برای حرم سیدالشهدا (ع)

۱۹ آبان ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۴۸

دودمان صفویه یکی از مهم ترین سلسله ها در تاریخ ایران بعد از اسلام است چنانکه شاه اسماعیل موفق گردید کشور ایران را یکپارچه و متحد سازد، مذهب تشیع را به عنوان تنها آئین اسلامی در این سرزمین رسمی اعلام و بین مذهب و دولت پیوندی تنگاتنگ برقرار نماید.

شاه اسماعیل که نسب وی با نوزده واسطه به امام موسی کاظم (ع) می رسد، در سال ۹۰۵ ق. و به قولی در ۹۰۷ ق. دولت صفویه را تشکیل داد و در تبریز تاجگذاری کرد. وی ظاهراً قبل از تاجگذاری منطقه شروان در شمال آذربایجان را فتح کرده و در آن جا خطبه به نام خود خوانده و سکه به نام خود زده بود. او از همان سال ۹۰۷ ق. تشیع اثنی عشری را به عنوان مذهب رسمی ایران انتخاب کرد و به این ترتیب نخستین دولت شیعی ملی در ایران تشکیل گردید که از نظر ایدئولوژیکی نقطه مقابل امپراطوری عثمانی بود. او مقام صدر را که نظارت بر اشاعه تشیع، ریاست بر فراز طبقات روحانی و اداره کلی نهاد مذهب و نظارت بر اوقاف را بر عهده داشت، به وجود آورد.

شاه اسماعیل پس از تاجگذاری در طول مدت ده سال توانست مناطق مختلف ایران از جمله فارس، خوزستان و مناطق مرکزی را به تصرف درآورد. وی به سال ۹۱۴ ق. لشکر نیرومندی به فرماندهی حسین بیگ را برای فتح عراق گسیل کرد. با ورود قشون صفوی دولت آق قویونلو در بغداد سقوط کرد. شاه اسماعیل در جمادی الثانی همان سال وارد بغداد شد و از آن جا به زیارت کربلا امام حسین (ع) روانه شد. در کربلا پس از زیارت مرقد امام و شهدای کربلا و احترام به ساحت مقدس سیدالشهدا (ع) یک شب در تحت قبه ملکوتی اباعبدالله (ع) اعتکاف نمود و آن حضرت را واسطه ای برای برآمدن حوایج خود قرار داد. وی در این سفر برای خدّام حرم امام حسین (ع) و اهالی کربلا بیش از حد انعام و بخشش نمود و دستور داد اطراف ضریح سیدالشهدا (ع) را با طلا و نقره تزیین کنند. او همچنین فرمان داد صندوقی با خاتم کاری و منبت کاری برای مرقد این امام همام بسازند؛ این صندوق نخستین صندوق ساخت هنرمندان ایرانی بود و ظاهراً ساخت آن تا سال ۹۳۲ ق. به طول انجامید.

او همچنین دوازده قنديل از طلای خالص وقف حرم امام حسین (ع) کرد و فرش هایی برای آن جا تهیه نمود. وی برای حفاظت، نظافت و خدمتکاری حرم جمعی را استخدام کرد و دستور داد نهر معروف به نهر غازان خان را دوباره حفر و مرمت کنند که به نام نهر شاهی معروف گردید و عایدات آن را برای ساکنان کربلا و نجف وقف نمود. همچنین ساخت مسجد پشت سر روضه مبارکه امام حسین (ع) و صحن آن را از جهت شمال از محدثات شاه اسماعیل دانسته اند.

شاه اسماعیل پس از سفر عراق، در سال ۹۱۶ ق. به خراسان لشکر کشید و توانست شیبک خان ازبک را در جنگی سخت شکست دهد. در ۹۲۰ ق. جنگ چالدران بین او و سلطان سلیم عثمانی پیش آمد که به شکست سپاه صفوی منجر گردید و پیامدهای ناگواری برای شاه اسماعیل و دولت صفوی به همراه داشت. شاه اسماعیل پس از حدود ۲۳ سال پادشاهی، در سن ۳۸ سالگی در روز دوشنبه ۱۹ رجب سال ۹۳۰ درگذشت و جسد او را در آرامگاه نیاکانش در خانقاه «شیخ صفی» به خاک سپردند. وی هنگام مرگ نه فرزند از خود به یادگار گذاشت چهار پسر به نامهای: طهماسب میرزا، القاسب میرزا، سام میرزا و بهرام میرزا و پنج دختر به نامهای: خانم، پریخان خانم، مهین بانو سلطانم، فرنگیس خانم و شاه زینب خانم. پس از وی فرزندش شاه طهماسب یکم به پادشاهی ایران رسید.

منابع:

- ۱- ابوالحسن قزوینی، فواید الصفویه، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۷: ۷۲، ۷۴.
- ۲- راجر سیوری، ایران عصر صفوی، ترجمه کامبیز عزیزی، تهران، مرکز، ۱۳۷۶: ۳۳۳، ۲۶۵.
- ۳- خواند میر، حبیب البیر فی اخبار افراد البشر، ج ۴، تهران، کتابفروشی خیام، ۱۳۶۲: ۴۹۴.
- ۴- عبدالجواد الکلیدار، تاریخ کربلا و حائر الحسین، نجف، مکتبه الحیدریه، ۱۴۱۸: ۲۵۴۷.
- ۵- محمد باقر مدرس بستان آبادی، کربلا شهر حسین یا جلوه‌گاه عشق، تهران، جهان، ۱۳۵۲: ۲۹۹.
- ۶- سلمان هادی الطعمه، تراث کربلا، بیروت، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۴۰۳: ۴۴۸.
- ۷- عالم آرای صفوی، به کوشش یدالله شکری، تهران، اطلاعات، ۱۳۶۳: ۱۲۹.

منبع: قدس آنلاین

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۱۶۰۸/ع-سیدالشهدا-حرم-ایرانی-هنرمندان-ساخت-صندوق-نخستین/>